

Allemansrätten

Du får gå, jogga och cykla fritt i skog och mark, så länge du inte orsakar skada. Att ta vägen över en annans tomt är inte tillåtet, det kan betraktas som hemfridsbrott.

Det är tillåtet att tälta i naturen så länge du inte stör eller förstör, men vill du tälta längre än en natt, om ni är en stor grupp eller om du vill tälta i närheten av ett boningshus bör du fråga markägaren om lov.

Att göra upp en lägereld går bra, men det är förbjudet att elda när det är torrt och finns risk för att brand kan sprida sig. Små fältkök får däremot alltid användas. Elda på en säker plats och aldrig direkt på klipp hållar. Hällarna spricker lätt sönder, en skada som inte går att reparera.

Du får plocka grenar, kottar och pinnar på marken som bränsle till elden, men ingenting från levande träd.

Hundar måste hållas kopplade i naturen mellan 1 mars och 20 augusti. Då är djurlivet som känsligast och många djur har sina ungar.

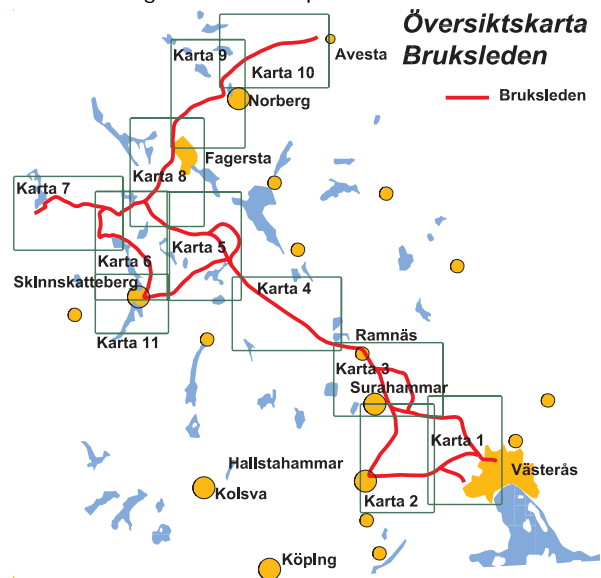
Att rida i skog och mark ingår i allemansrätten, men det är bara tillåtet om du inte orsakar någon skada. Särskilt under vår och höst då marken är blöt och mjuk gäller det att välja rätt väg. Att rida på vandringsleder och andra iordninggjorda stigar är inte att rekommendera då de upprättats för att ta sig fram till fots.

Lämna inte kvar något skräp i naturen! Både djur och människor kan skada sig på krossat glas, kapsyler, plastpåsar och rostiga burkar. Dessutom förstör det upplevelsen för nästa person som kommer till platsen.

Broschyren är framtagen inom ett projekt där statliga bidrag till lokala och kommunala naturvårdsprojekt är medfinansier för genomförandet.

Bruksleden

Genom Västmanland, från Västerås i söder till Avesta och Malingsbo i norr, sträcker sig Bruksleden. Från Mälardalens slätter kan du vandra norrut in i Bergslagens djupa skogar och böljande terräng. Leden passerar ett omväxlande natur- och kulturlandskap där små brukssamhällen med spännande historia och många sevärdheter utgör ett karakteristiskt inslag. Skogsterräng blandas med blomstrande ängsmarker, ödsliga myrar, glittrande sjöar och kalkrika områden med spännande växtlighet. Flera större vattendrag, som Kolbäckån med Strömsholms kanal, korsar också genom landskapet.

Etapper

Bruksleden är 25 mil lång och indelad i 27 etapper med varierande längd. De flesta börjar och slutar vid en rastplats med vindskydd eller en raststuga. I skogen är leden markerad med orange färg på träd och stolpar.

Vatten och ved

Vattenkällor finns på några ställen längs leden. Vattenkvaliteten i dessa källor kontrolleras inte. Därför är de inte utmärkt på kartorna och det rekommenderas att du bär med dig eget vatten. Ved finns i allmänhet inte utlagd vid vindskydd och raststugor.

Ansvar

Ansvarig för Bruksleden är de kommuner leden passerar, Västerås, Hallstahammar, Surahammar, Sklnnskatteberg, Fagersta och Norberg. Kontakta: info@bruksleden.se

www.bruksleden.se

Bruksleden Etapp 7

Långsjön - Ramnäs 16,5 km

Etappbeskrivning

Ettap nr 7 tar dig genom ett spännande landskap karaktäriserat av moss- och våtmarker. Du passerar bland annat Rövallsmossens och Stingsmossens naturreservat. Förutom sista biten in mot Ramnäs går leden enbart på skogsstigar, som mestadels är lättgångna men vissa stenigare partier förekommer också.

Från vindskyddet vid Långsjön utgår både ettap nr 7 och nr 8. Efter att ha följt Långsjöns kant i 1,5 km delar sig stigen. Ettap nr 8 viker av åt vänster mot Surahammar medan ettap nr 7 går åt höger mot Toftsjön. Mellan de två sjöarna passerar du den nedlagda torvtäkten vid Toftmossen där man slutade bryta torv år 2002. Från torvtäkten går leden längs en stor och bred stig fram till vindskyddet vid Toftsjön.

Vandringen fortsätter mot nordväst längs kanten på sjön. Terrängen här är lite stenig och det gör det svårt om du vill slå upp ett tält, men några platser går att hitta. Efter sjön passerar du en mosse med en aktiv torvtäkt.

Innan Orrmossen kommer du in i ett område med berg-hällar och gles tallskog. Här finns många fina platser för en fikarast. Du passerar i kanten på Orrmossen och kommer därefter fram till Rövallskojan, en liten röd stuga i en glänta i skogen. Stugan står öppen för den som vill ta en rast eller övernatta.

Du är nu inne i Rövallsmossens och Stingsmossens naturreservat. Reservatet har tillkommit för att skydda de två stora myr- och skogsområdena runt omkring. Här kan du hitta många växtarter, framförallt sådana med nordlig karaktär. Du vandrar på en höjdrygg över mossklädd skogsmark mellan de två myrarna.

På andra sidan reservatet går leden ihop med ettap nr 8 igen. Sista biten fram till Ramnäs går du först på en liten skogsväg som börjar ute vid väg 66. På väg in till centrum passerar du Ramnäs kyrka, byggd före 1450. Kyrkan har ett vackert torn med lökkupol. Utanför Ramnäs, alldeles söder om väg 66, ligger Gniens naturreservat som är en av Västmanlands artrikaste fågellokalerna.

Rövallsmossen

Rastplatser

Ett vindskydd finns där ettappen startar vid Långsjön. Vindskyddet ligger i ett fint läge med utsikt över vattnet och har plats för 6-8 personer. Här går det även bra att tälta.

Nästa vindskydd hittar du 3,5 km senare vid Toftsjön. Även detta vindskydd har ett fint läge med sjöutsikt. Tältplatser går att hitta runt vindskyddet.

Alldeles efter Orrmossen ligger Rövallskojan, en liten stuga som står öppen för den som vill rasta eller övernatta. Inne i stugan finns en våningssäng och en kamin. Utanför finns gott om plats att tälta på.

Rövallskojan

Kommunikationer

Från Västerås går VL:s buss nr 114 till Surahammar. Du kan gå av bussen där Bruksleden korsar väg 66 vid Långsjön. Härifrån är det knappt en kilometer till ettappens startpunkt vid Långsjön. På helgen kör bussen endast två turer på lördagar och ingen på söndagar.

I Ramnäs stannar tåget som går mellan Västerås och Ludvika.

Information om bussar finns på Västmanlands lokaltrafiks hemsida: www.vl.se. Du kan även ringa trafikupplysningen: 0774 - 410 410

Information om tågtrafiken hittar du på www.tagibergslagen.se

Handla mat

Vill du proviantera i Ramnäs finns matvarubutik mitt i samhället.

Kartor

Bruksledens delkarta nr 3 täcker aktuell ettap. Utöver den kan du använda Lantmäteriets terrängkarta i skala 1:50 000. Ettap nr 7 ligger i en skarv så för att få med hela behövs tre kartor: 11G SO Västerås, 11G NO Västerås och 11G NV Västerås.

Rövallsmossen och Stingsmossen

Detta artrika naturreservat domineras av de två stora myrområdena Rövallsmossen och Stingsmossen. Det är två välutbildade mossar som skiljs åt av en fastmarksrygg med namnet Ön. Reservatet innefattar även omgivande skogspartier. På mossarna hittar man många nordliga växtarter, t ex dystarr, vitstarr och dvärgbjörk. Ute på mossarna växer ljung, kräkbär, hjortron och tuvull. Fågellivet är rikt och har du tur kan du på din vandring få sällskap av tranor, ljunpipare, storspov, grönbena och törnskata. Även orrspel kan förekomma.

Rövallsmossen arrenderades av försvaret under andra världskriget för att användas som målskjutningsfält. Spår efter den tiden finns kvar i form av ett antal betongklumpar ute på mossen.

Ramnäs

Ramnäs har liksom de flesta andra orterna längs Bruksleden en flerhundraårig brukshistoria. Vid den forfarande Kolbäcksan anlades år 1590 Ramnäs första stångjärns-hammare av Gustav Vasas änka Katarina Stenbock. Den fick namnet Kungshammaren. Flera hamrar uppfördes under 1600-talet.

Att gå en tur genom Ramnäs historiska bruksmiljö, som idag till stor del är museum, är en spännande och intressant upplevelse. Du kan t ex få en guidning bland maskinerna i världens sista lancashiresmedja som var igång från 1855 fram till 1964. Lancashiresmide är en typ av stångjärnsmedesteknik som kom från England och präglade svensk järnindustri i mer än 100 år. I mitten av 1800-talet var Ramnäs landets största producent av stångjärn. Vid den här tiden började man tillverka kättingar, en produkt som under åren gjort Ramnäs vida känt. Den gamla kättingsmedjan finns bevarad och kan besökas. Det är också möjligt att få göra ett studiebesök och se den moderna tillverkningen av världens största ankarkätting.

Två vackra herrgårdar finns på bruksområdet. Schenströmska herrgården byggdes 1762 och ligger vid Ströms-holms kanal intill lancashiresmedjan. Bland ägarna har det förekommit både riddare och bergsråd. Idag används den som konferenshotell. Intill Schenströmska ligger Tersmedenska herrgården, från 1801, som är privatägd.

Idag har man i Ramnäs tre framgångsrika företag som för brukstraditionen vidare, Scana, Gunnebo och Franke Ramnäs Rostfria AB. Framst tillverkar man kättingar till bl a supertankers och oljeplattformar.